

HÖGSTA DOMSTOLENS BESLUT

Mål nr

meddelat i Stockholm den 19 september 2003

Ö 2970-03

K. D.

Offentlig försvarare: advokaten B. H.

Australiens Justitiedepartement har i en framställning den 12 juni 2003 begärt att K. D. skall utlämnas till Australien. Till stöd för framställningen har åberopats två häktningsbeslut av den 16 maj 2003 respektive 6 juni 2003 från domstol i Brisbane, Queensland. Av häktningsbesluten framgår att K. D. är häktad i sin frånvaro som misstänkt för organisering av människosmuggling, människosmuggling, försök till sådant brott samt penningtvätt under tiden juni till oktober 2001.

Sedan ärendet enligt lagen (1957:668) om utlämning för brott överlämnats till Riksåklagaren och utredning verkstälts, har Riksåklagaren enligt 17 § samma lag överlämnat ärendet jämte eget yttrande till Högsta domstolen.

K. D. har motsatt sig utlämning.

K. D. har i utlämningsärendet varit berövd friheten som anhållen och häktad sedan den 22 maj 2003.

Högsta domstolen har den 9 september 2003 hållit förhandling i ärendet.

Högsta domstolen beslutar följande

YTTRANDE

De gärningar för vilka Australien har begärt utlämning motsvarar enligt svensk lag brott mot 10 kap. 2 a § andra och tredje styckena samt 5 § utlämningslagen (1989:529). Att de i utlämningsframställningen som penningtvätt betecknade gärningarna enligt svensk lag inte är särskilt straffbelagda föranleder inte annan bedömning med hänsyn till att de ingår som förberedande åtgärder till brott enligt de nämnda bestämmelserna och är av betydelse för bedömningen av dessa brotts svårhet (jfr NJA 2000 s. 73). För de aktuella brotten är enligt svensk lag föreskrivet fängelse i ett år eller mer. Något hinder mot utlämning föreligger därför inte enligt 4 § utlämningslagen.

K. D. har motsatt sig utlämning med hänvisning till att han i Irak riskerar sådan förföljelse som avses i 7 § utlämningslagen och att han från Australien skulle kunna bli utvisad till Irak. Han har vidare hävdade att en utlämning skulle stå i strid med 8 § främst med hänsyn till att denna skulle förhindra att han kunde återförenas med sin familj. Under den tid han varit frihetsberövad i Sverige har han gjort tre suicidförsök. Vad K. D. anfört i dessa delar utgör inte något hinder mot utlämning. Härvid bör bl.a. beaktas att Australien tillträtt Genèvekonventionen om flyktingars rättsliga ställning.

K. D., som förnekat brott, har vidare gjort gällande att det föreligger hinder mot utlämning enligt 9 § utlämningslagen med hänsyn till att det inte föreligger sannolika skäl för att han har begått de gärningar som han eftersökts för samt, för det fall att 9 § tredje stycket skulle anses tillämpligt, att häktnings-beslutet är uppenbart oriktigt.

Enligt 9 § andra stycket utlämningslagen får en framställning om utlämning som grundas på ett beslut om häktning som huvudregel endast beviljas under förutsättning att det föreligger sannolika skäl för att den som begärs utlämnad har begått den gärning som framställningen avser. Enligt tredje stycket i samma paragraf kan det emellertid genom en överenskommelse med främmande stat bestämmas att i förhållande till den staten häktningsbeslut som meddelats av domstol eller domare skall godtas om det inte i särskilt fall framgår att beslutet är uppenbart oriktigt.

Utlämningsavtalet mellan Sverige och Australien trädde ursprungligen i kraft år 1974 (SÖ 1974:3). Det har därefter ändrats vid ett par tillfällen (SÖ 1985:64 och SÖ 1989:49). Enligt artikel 1 åtar sig parterna att svara för utlämning i enlighet med bestämmelserna i fördraget. Den skyldighet att utlämna som avtalet innebär omfattade ursprungligen endast vissa i artikel 2 uppräknade brott till vilka människosmuggling och penningtvätt inte hörde. Vid 1985 års revidering av avtalet ändrades emellertid artikel 2 så att avtalet i princip kom att omfatta all form av brottslighet som enligt båda de fördragsslutande parternas lagstiftning kan straffas med fängelse eller annat frihetsberövande i mer än ett år eller med ett strängare straff. Avtalet är således tillämpligt på den framställning som nu är föremål för bedömning. Frågan är då om avtalet kan anses innefatta en skyldighet att godta ett häktningsbeslut som grund för utlämning eller om det lämnar utrymme för att vägra utlämning för det fall att det inte bedöms föreligga sanno-

lika skäl för att den eftersökte begått de påstådda gärningarna.

Uppenbart är att avtalet i sin ursprungliga lydelse inte var ett sådant avtal

som avses i 9 § tredje stycket utlämningslagen. Enligt artikel 7.2.a) skulle en framställning som grundade sig på ett häkttningsbeslut åtföljas av inte endast häkttningsbeslutet utan även sådana handlingar som skulle ha motiverat anhållande och åtal enligt den anmodade statens lag. Beviskravet kom också till uttryck genom att det bland vägransgrunderna i artikel 5 fanns särskilt angivet att utlämning fick vägras i häkttningsfallen om bevisningen enligt den anmodade statens lag inte skulle ha medgivit åtal.

År 1985 ändrades artikel 7.2.a) på så sätt att kravet på handlingar som skulle ha motiverat anhållande och åtal enligt den anmodade statens lag togs bort. Till framställningen behöver enligt den nya lydelsen förutom häkttningsbeslut endast fogas en redogörelse för de brott för vilka utlämning begärs och för de gärningar som läggs den eftersökte till last i fråga om varje brott. Det kan antas att avsikten med ändringen var att öppna för att utlämning skulle kunna beviljas utan någon närmare prövning av häkttningsbeslutet (jfr prop. 1958:139 s. 13 angående motsvarande bestämmelse i den europeiska utlämningskonventionen). Inte heller efter denna ändring kunde emellertid avtalet anses vara ett sådant avtal som avses i 9 § tredje stycket med hänsyn till att den nyss berörda i artikel 5 upptagna vägransgrunden gjorde att det inte förelåg någon skyldighet att godta ett australiensiskt häkttningsbeslut.

År 1989 togs emellertid denna vägransgrund bort. Någon särskild möjlighet att vägra utlämning med hänvisning till brister i bevisningen finns därigenom inte längre i avtalet. Artikel 7.2.a) i avtalet får därför numera, på motsvarande sätt som artikel 12 i den europeiska utlämningskonventionen, anses ge vid handen att en framställning som uppfyller de i artikeln angivna villkoren i princip skall godtas utan någon prövning av den eftersöktes skuld. Den i artikel 9 behandlade möjligheten att begära kompletterande upplysningar när lämnade upplysningar

inte uppfyller de krav som ställs i den anmodade statens utlämningslagstiftning synes dock lämna utrymme för att vägra utlämning om ett häktningsbeslut bedöms vara uppenbart oriktigt. Det kan i sammanhanget nämnas att den anmodade statens rätt att begära kompletteringar vid 1989 års ändringar inskränktes till att avse upplysningar från att tidigare ha avsett bevisning eller upplysningar.

Utlämningsavtalet mellan Sverige och Australien är således i sin gällande lydelse en sådan överenskommelse som avses i 9 § tredje stycket om att ett häktningsbeslut som meddelats av domstol eller domare skall godtas om det inte framgår att beslutet är uppenbart oriktigt.

Några omständigheter som gör att de i ärendet åberopade häktningsbesluten skulle kunna bedömas som uppenbart oriktiga har inte framkommit. Något hinder mot utlämning enligt 9 § föreligger därför inte.

Högsta domstolen finner sammanfattningsvis att hinder mot den begärda utlämningen inte möter enligt 1-10 §§ utlämningslagen.

BESLUT I ÖVRIGA FRÅGOR

För biträde åt K. D. i utlämningsärendet tillerkänns B. H. ersättning av allmänna medel med fyrtyotretusenetthundratjugonio (43.129) kr,

varav 21.708 kr för arbete, 13.320 kr för tidspillan och 8.101 kr för utlägg.
Denna kostnad skall stanna på staten.

I avgörandet har deltagit: justitieråden Lars K Beckman, Munck, Victor
(referent), Dahllöf och Lindeblad
Föredragande revisionssekreterare: Jonsson